

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

caput decimum quartum. De missae sacrificio & haereticorum in eo
abolendo conatibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

noscant, Ecclesie eiusque ordinibus obrectare. Videmus enim etiam rabiosos canes celo oblatrare. Sed frustra. Facile enim a lupo, ne detrahatur, Luna sibi cauebit.

DE MISSÆ SACRIFICIO, ET
hæreticorum in eo abolendo
conatibus.

CAPUT XIV.

ARGUMENTUM.

- I. Missa sacrificium à diabolo semper oppugnatum.
- II. Eius institutio.
- III. Forma, Ecclesia arbitrio & dispositioni à Iesu Christo permissa.
- IV. Missa nomen unde.
- V. Ceremonia substantiam non mutant.
- VI. Non de vocabulo, sed de re ipsa disputandum est.

Versutus ille Panurgus nulla in re quã in iugi illo & quotidiano sacrificio abolendo, maiori conatu semper elaborauit: ut qui bene nouit omnia salutis nostræ mysteria, eorum qui in persona Saluatoris nostri miraculosè contigerunt, memoriam contineri: qualia sunt, Incarnatio, S. Eucharistie institutio, Passio & Mors, Resurrectio & Ascensio Saluatoris. Idem propitiatio est inter Deum & homines, solidum Christianæ religionis fundamentum, æternæ salutis pignus, mortuorum ac viuorum solatium. Quid ergo mirum, quod versipellis ille Sathanas eorum quoque salutem per Caluinum eiusque doctrinam insidiatur, animos tanto odio & rabie erga salutare illud sacrificium accendit, Hoc illi in Noui Testamenti libro, quem assidue secum circumferunt, sollicitè indagant & venantur; ubi veto ipso vulgari, Missa scilicet, nomine expressum non inueniunt, statim sublatis in cœlum manibus, multis cum suspirijs exclamant: O cœlum, ô terram! sicine à tot retro sæculis decepti, & per humanas adinventiones ad idololatriam aduersi sumus? Ex hoc hominum genere veteramentarius quidam Burdigalensis ad Causidicum eiusdem urbis, à quo ut ad Catholicam rediret Ecclesiam admonitus fuerat, venit, proiecto in mensam

quem sub pallio gestabat, Bibliorum codice, inquiens: Equidem Missam frequentare non abnuo si eam mihi in nouo Testamento ostendas, Mihi sane folia omnia & singula peruolanti, ne vox ipsæ quidem occurrit. Tum alter ille: Quid naras, inquit, homo suauissime? Ergo ne illud tuum *Credo in Deum* posthac vsurpes moneo; neque in nouo Testamento verba hæc reperies. Tum nec ulla Sacramenta, nec Trinitatem esse credas: quum ne hæc quidem in libro illo extant. Non possum hic quin cum S. Augustino exclamem. O miseri homines! qui sine duce libris diuinorum mysteriorum plenis vos immisceris, ac sine magistro de ijs quæ non intelligitis, iudicatis. Borderius vnus ex primis Caluini discipulis, narrare solebat, Caluinum cum Carolo Sagio de Missæ sacrificio in Pisonibus habito sermone, monstrato Bibliorum codice dixisse: Hæc mea Missa est. Deinde proiecto in mensam pileo, sublatis in cœlum oculis, exclamasse: Equidem, Domine, si in extremo iudicio punire me velis eò quod Missam non frequentarim, iniuriam mihi fieri dicam, quum mihi ut id facerem, non præceperis. Ecce enim hic legem tuam, ecce Scripturam, ut religionis norma esset à te traditam; in qua nulum ego aliud sacrificium reperio, quam quod in altari Crucis fuit immolatum. Sic ille. Atque hoc quidem omnium hæreticorum semper fuit pseudohyron.

II. Sed audi, Caluine. An nescis, Saluatorem nostrum eo die quod mysteriorum hoc mysterium instituit, ac preciosum suum corpus manducandum dedit, Apostolis ut idem facerent præcepisse? id est, ut iidem sacrificarent. Ipsa quidem Missa nihil aliud est, quam Evangelicum sacrificium, à Prophetis prædictum, multisque figuris significatum; ac publica ac celebris magis illius mysterij quo Mundus sanctificatus est, representatio, ut D. Thomas loquitur. Dicere Missam, nihil aliud est, quam accipere panem, gratias agere, consecrare, & panis ac vini substantiam in carnem ac sanguinem Iesu Christi, virtute Sacramentalium Verborum conuertere. Eadem sacrificium est, & sacra actio, in qua causa populi, precibus & oblatione corporis ac mortis Saluatoris nostri interuenientibus, coram Deo agitur, ut Augustinus testatur.

III. Sacrificij huius offerendi mandatum Christus Apostolis dedit, eorumque successoribus; formã vero ac ceremonias Ecclesie arbitrio reliquit

ut apud Iustinum Martyrem, Tertullianum, Origenem, S. Augustinum, & alios videre est. Et hic quidem, Extremum actum quem Salvator ad Crucem proficiscens, in hoc Mundo obierit, ait, illum esse quo corpus suum manducandum dederit, ad memoriam sui recentem semper conservandam. Formam vero & ordinem certum non præscripsisse, sed Apostolorum, quibus Ecclesie destinata gubernationem, arbitrio reliquisse. Quid vero de Circumcisione in Veteri, & Baptismo in Novo Testamento hæretici dicent, quorum forma utrobique à Pastoribus & Sacerdotibus præscripta est? Idem S. Augustinus alibi dicit, Ceremonias quæ in Sacramento usurpantur, nos ab eadem habere traditione, à quo Symbolum fidei habemus. Et S. Basiliius, *Quis, inquit, ille inter sanctos est, qui verba invocationis, quando Eucharistia elevatur, usurpata, scripta nobis tradidit?*

IV. Esto, inquit hæretici. Nullibi tamen legitur sacrificium hoc à Salvatore Missam nominatum. At idem nec cœna, nec Sacramentum in scriptura appellatur. Quemadmodum Deus creato universo Adamo non uxori modo, & animantibus, sed etiam ipsi stellis nomina imponendi potestatem dedit: sic Salvator noster divinum hoc mysterium certo nomine appellandi, Ecclesie suæ Pastoribus facultatem concessit: quod quidem illi ab Hebræa lingua mutuati sunt, ut Aleuinus, Jsidorus, ac Rabanus censent. Ipse certè Melancthon, Reuchlinus, Munsterus & Bibliander fatentur, mysterium hoc à primis Christianis velut occultum semper, ac præcipuè erga infideles, fuisse habitum. Et sanè tanta est eius dignitas, ut admiratione potius & silentio, quam voce exprimenda sit. Solis fidelibus notum erat hoc mysterium, quod & à SS. Patribus tremendum appellatur. Postquam vero infideles calumniari Christianos cœperunt, quasi in cœtibus suis pueros sacrificarent ac comederent, tum de eodem mysterio huius adyta referantur, & quale illud sacrificium esset, toti Mundo ostenderunt, ut ex Tertulliani & Iustini Martyris scriptis videre est. Mihi quidem in sacra huius actionis institutione Salvator noster excellentem aliquem pictorem imitatus videtur, qui prima lineamenta sua ipse manu, qua par est ubiq; arte describit & adumbrat, pueris deinde ac discipulis ipsam tabulam coloribus exornandam ac perficiendam tradit, qui interim illud unice operam dant, ne à magistri manu ac penicillo exorbirent atque aberrarent. Eodem modo pulcherrima hæc tabula,

qua per corporis crucifixi exhibitionem, passionis ac mortis Servatoris nostri mysteria repræsentantur, à primo quidem illo incomparabili magistro delineata, sed à duodecim illis discipulis eorumque successoribus (discipulis quidem ipsius magistri, sed perfectissimis aliorum magistris) exquisito variarum ceremoniarum vel colorum ornatu instructa atque expolita, ac contra omnem temporis iniuriam, situm ac squallorem eo ornatu integra hætenus conservata est. Quis nisi amens dicat vel existimet, non esse hoc vere idem sacrificium à Salvatore nostro institutum, eo quod orationes quædam ac ceremonie, tam ad explicationem quam ornatum ac reverentiam cuius mysterij pertinentes adiunctæ sunt? An tu Apellis picturam esse negabis, eo quod ab alio extensa, renovata, aut vivaciore aliquo colore induta sit? Imperitissimus sit oportet, qui nesciat accidentia à substantia distinguenda esse; remque tam diu eandem manere, quam diu substantia manet illæsa. Sic homo octogenarius idem ac non minus homo est quam illo die fuit quo natus est; Quamvis tam animi quam corporis habitus longe sit diversus.

V. Omnes istæ divinæ ceremonie, cantiones, orationes, manuum elevationes, pectoris percussiones, genuum flexiones, Crucis formationes, benedictiones seu consecrationes, et Missæ, quam Dominus quo die sacrosanctum hoc Sacramentum instituit, celebravit, nullam omnino afferunt mutationem. Atqui Cœnant novi istius Evangelij factores hæc omnia hominum sunt ad inventiones. Fateamur. Sed quorum hominum? Eorum nempe in quibus nihil præter humani, sed divina omnia fuerunt. Homines fuerunt, sed discipuli ab ipso filio Dei edocti; & Apostoli, à Spiritu sancto illustrati: quorum instituta, ut Sanctus Cyprianus inquit, non minorem habent auctoritatem quam quæ ab ipso Jesu Christo ordinata sunt. Quod non de Apostolis modo, sed eorum etiam legitimis successoribus intelligendum est. Neque enim quidquam Deus Apostolis promisit, quod non etiam ad futuros Ecclesie rectores pertineret, eos, inquam, qui eadem auctoritate legitime essent constituti. Hiisdem Spiritu S. non illustratore modo, sed & custodè habuerunt. Helychius certe Hierosolymitanus Episcopus testatur, sanctum Spiritum tum quum hoc ipsum mysterium celebrarent, in Apostolos descendisse. Hinc magnum illud Lateranense Concilium, cui plures

plures quam vlli aliteri Episcopi, Prælati, Reges ac principes ex omnibus terræ partibus interfuerunt, hanc præstationem edic: Ecclesiam semper integra fide custodiuisse id quod ab Apostolis accepit, qui ei regulam officiorum Ecclesiasticorum tradiderint. Abeatissimis S. Petro & Paulo, qui Romæ mortui quiescunt, ipsum modum sacrificii celebrandi accepisse, qui huc usque inuolabiliter sic conseruatus.

An ex tam infinita assistentium multitudine neminem putamus inuentioni huic, si humana & diabolica, vt impii isti loquuntur, ac non multo potius cœlestis ac diuina semper esse habita, contradicendum fuisse? At cæca hæresis nihil ominis etiam nunc sacro sancto huic sacrificio, à prima ac posteriori Christiana antiquitate recepto atque approbato, obmurmurat. Atqui non de nomine, sed de re ipsa disceptandum est: Arrianis olim responsum fuit, *ὁμοῦσιον*, seu substantialis nomen, tamquam nouum & in sacris litteris inusitatum calumniantibus. Hoc illud sacrificium est, cuius mentio fit in Actis Apostolorum, quod nimirum Apostoli sacrificio ac precatoni intenti fuerint. Hoc illud est à Malachia prædictum sacrificium. Quod quidem S. Augustinus² in sermonibus suis Missam appellat. Sermones vero hos non suppositicios, sed ipsius Augustini genuinos esse, ipse Petrus Martyr fateatur. Siue ergo hoc sacrificium cum Græcis *Liturgian*, siue cum Armenianis *Corbon*, id est, oblationem, siue *Canonem vniuersalem* cum Æthiopicis, *Carbon*, id est oblationem, cum Ægyptiis, siue *Alcorban*, id est, Sacrificium, cum Arabibus, siue *Missab* cum Chaldæis appelles; idem nihilominus erit sacrificium, quod in Ecclesia Dei semper celebratum fuit, & ad finem usque Mundi celebrabitur. Hæc illa sancta Missa est, cuius antiquissimus Gallicarum rerum scriptor Gregorius Turonensis tam sæpe meminit; cuius ab Apostolis celebratæ in Vaticana & Regum nostrorum bibliothecis formulæ exstant: qualis illa est S. Iacobi Apostoli, à Constantinopolitano Concilio ante mille annos pro authentica recepta, quam & nostris temporibus Ieremias Patriarcha protali agnouit, vt Crusius Lutheranus ipse in Turcogræcia sua faretur. Formulâ huius Græce conscriptam doctissimus vir R. P. Fronto Ducæus in Catharinæ Medicæ bibliotheca vidit. Similis etiam à S. Marco Euangelista conscripta in quodam Calabriæ monasterio, Ordinis S. Basilii, reperta est.

Quod si præcorum Papistarum, vt vobiscum loquar, testimonia vobis non satis faciunt; agite, primos vestros Calvinistas audite. Bullingerum inspicite, apud quem Missæ formula, vt ea post Apostolorum tempora vtitata fuit, nostræ plane per omnia similis, exstat. Vt Centuriatores taceam, qui diuersis locis eandem similem omnino prodiderunt. Plura hac de re differere hoc loco nihil attinet, quum totum hoc argumentum à præstantissimis viris, Murerio, Richeomo, Bordesio, & aliis non minus docte quam copiose pertractatum, atque eius qui sacrificium hoc abolere conatus est, non error modo, sed & impietas clarissime ostensa sit.

DE PRIMA CALVINISTICÆ ECCLESIAE
forma, deque Manducatione Calu-
nistarum quæ postea Cœna dici
cœpit.

CAPUT DECIMUM QUINTUM.

ARGUMENTVM.

- I. *Caluinistica Ecclesia diu nullam certam formam Ecclesie habuit.*
- II. *De clandestinis Caluinistarum cœtib.*
- III. *Formæ cœnæ Caluinisticae, quæ Manducatio tum appellabatur.* (uenit.)
- IV. *Narratio casus cuiusdã qui dum ea celebratur e-*
- V. *Complures Caluinista Catholicos se simulant.*
- VI. *Derebus aliquot dubijs Protestantium in Germania & Geneuatiũ theologorum sententias exquirunt.*

TAM fanatico spiritu animique incertitudine agebantur omnes illi, qui à Calvino seducti à vera Ecclesiæ semita exorbitarant, & in Francia circumcursitabant, vt nec quid facere, nec quam formam Ecclesiæ suæ dare vellent, satis constitutum haberent. Quisque cubiculum suum pro templo atque oratorio habebat, ibique quibus vellent modis Deo sacrum faciebat, & si diis placet seruiebat: non aliter quam si nulla vnquam Christiana religio, nulli certi colendi ac precandi Deum Sacramentaque administrandi ritus existissent. Fideles illi Dei filios, vt & omnes veteres hæretici, S. Augustino norante, se iactabant. Quod si forte pauculos aliquot collegissent suosque fecissent, in speluncis locisque secretis conueniebant, non tantum vt suo modo sacra face-

L1 rent,